

Konsernimääräys Vuoden 2022 tilinpäätöksen laadinta 30.11.2022, TRE:7257/02.02.02/2022
Liite 5 Sisäisen valvonnan selonteko

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sosiaali- ja terveystalouden palvelu-alueella

Selonteon tausta ja tavoitteet

Kuntalain mukaan toimintakertomukseen on laadittava selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Tampereen kaupungilla selonteon laatimisprosessia hyödynnetään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämisen välineenä. Tavoitteena on, että sisäisen valvonnan aiheet ovat kokonaisuutena vähintään kerran vuodessa kokonaisuutena johtoryhmien keskustelun ja kehittämisen kohteena.

Sosiaali- ja terveystalouden lautakunta ohjaa ja valvoo sosiaali- ja terveystalouden palvelu-alueella ja sen vastuulle kuuluvaa toimintaa. Se vastaa myös hallinnon, talouden sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja toimivuudesta. Toimielimen riittävän tiedonsaannin turvaamiseksi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan olennaisimmat kehittämiskohteet ja -suunnitelma on koottu alle.

Sisäinen tarkastus kokoaa palvelualueilla, konsernihallinnossa ja liikelaitoksissa toteutettujen itsearviointien ja selontekojen pohjalta koko kaupunkia koskevan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteon kaupungin tilinpäätöksen toimintakertomukseen.

Yhteenveto palvelualueen sisäisestä valvonnasta

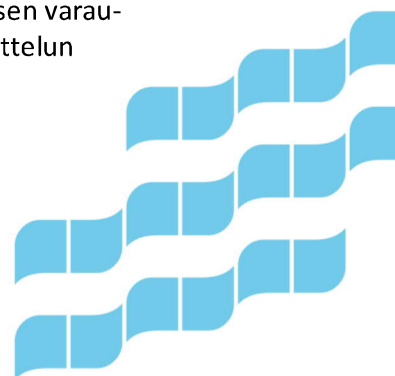
Palvelualueen johtoryhmä on varmistanut, että sisäisen valvonnan arviointi on toteutettu kaikissa toimintayksiköissä.

Hallinto- ja johtamiskulttuuri

Hallinto- ja johtamiskulttuuri on hyvällä tasolla. Johtamista ja esihenkilötyötä on tuettu hyvinvointialueuudistukseen valmistauttaessa tehostetun viestinnän ja muutostuen avulla. QWL-kyselyn vastausprosentti ja indeksi ovat nousseet kuluneen vuoden aikana. Elokuun kyselyssä vastausprosentti nousi 4,2 prosenttiyksikköä, ja QWL-indeksi nousi 1,4 prosenttiyksikköä verrattuna joulukuun 2021 kyselyyn. Esihenkilöarvioinnin keskiarvo vuonna 2022 oli 3,34 (työntekijät ja esihenkilöt).

Järjestelmällinen ja tuloksellinen riskienhallinta

Riskienhallinta on hyvällä tasolla. Se on nivottu aiempaa tiiviimmin osaksi toiminnan ja talouden suunnitteluprosessia. Riskienhallinnan kokonaiskoordinaatio on vastuutettu ja kehittämistyötä on tehty esimerkiksi sopimuksellisen varautumisen osalta. Varautumista on kehitetty valmiussuunnittelun

kokonaiskoordinaatiota parantamalla ja dokumentoimalla häiriötilanteiden hoidosta kertynyttä tietoa ja kehittämistarpeita. Mahdolliset sähkökatkot ovat edellyttäneet valmiussuunnitelmien päivitystä ja varautumisen hankintoja kyseisen skenaarion näkökulmasta.

Johdon ja esimiesten valvontatoimenpiteet

Valvontatoiminta on pääosin hyvällä tasolla. Tietoturvallisuutta on kuluneen vuoden aikana parannettu tiedonhallinnan ja koulutusten avulla. Koulutuksia on pidetty 54 ja koulutettuja on ollut yhteensä 1800. Omavalvonnan odotetaan kehittyvän hyvinvointialueella entisestään lainsäädäntömuutosten ansiosta.

Viestintä ja raportointi

Viestintä ja raportointi ovat pääsääntöisesti hyvällä tasolla. Talouden ja toiminnan raportoinnin sekä tiedolla johtamisen kehittämistä jatketaan hyvinvointialueella. Viestintää on vahvistettu vastaamaan hyvinvointialuesiirtymän tarpeita. Tulevaisuudessa viestinnässä täytyy huomioida aiempaa paremmin viestinnälliset erityisryhmät. Kehittämiskohdaksi on tunnistettu esimerkiksi häiriötilanneviestintä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan seuranta ja arviointi

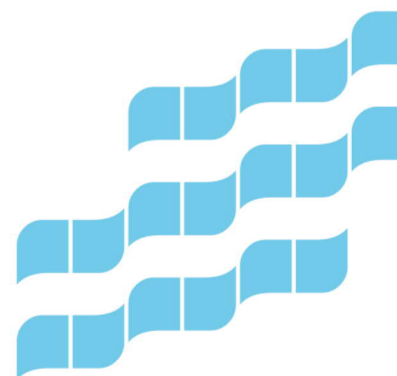
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan seuranta ja arviointi on pääsääntöisesti hyvällä tasolla. Sosiaali- ja terveystaloudissa on tunnistettu merkittävimmät yksikön toimintaa uhkaavat riskit ja yhteisesti on määritelty, miten niihin vastataan. Riskien hallinta ja sen seuranta on vastuutettu asianmukaisesti.

Riskiprofiilit

Lautakunta on käsitellyt palvelualueen riskiprofiilit vuosisuunnitelman ja sitä koskevien osavuosisraporttien yhteydessä. Palvelualueella on tunnistettu merkittävimmät toimintaa uhkaavat riskit ja määritelty, miten niihin vastataan. Riskienhallinnan ja seurannan vastuut on määritelty.

Tilikauden aikana koronapandemia, Ukrainan sota ja sitä seurannut inflaatio ovat koetelleet palvelualueen toimintaedellytyksiä ja asettaneet haasteita tavoitteiden toteutumiselle. Mahdollisiin sähkökatkoihin varautuminen on työllistänyt palvelualueen suunnitelmien päivittämisen ja -hankintojen muodossa.

Ammatillisen henkilöstön saatavuuden haasteet ovat realisoituneet kuluvan vuoden aikana useimmissa palveluissa. Vuokratyövoimaa on jouduttu käyttämään runsaasti ja sen vaikutukset palveluiden laatuun sekä jatkuvuuteen ovat merkittävät. Kustannusvaikutus vuokratyön käytöllä on ollut noin 2M € verrattuna oman tuotannon henkilöstökuluihin. Henkilöstön saatavuusongelmat ovat merkittävä riski myös henkilöstön hyvinvoinnille.

Hyvinvointialuesiirron valmistelu on teettänyt runsaasti töitä kuluneen vuoden ajan. Henkilöstöä on siirrytty enenevässä määrin uusiin tehtäviin hyvinvointialueen puolelle, mikä on haastanut erityisesti esihenkilöiden jaksamista. Siirtymisistä johtuvia avainhenkilöriskejä on ennakoitu päivittämällä johtamisjärjestelyitä ja nimeämällä tarvittavat varahenkilöt. Jatkuvuudenhallintaa on varmistettu tekemällä valmistelun aikana täydentävää riskienhallintaa palvelualueelta käsin. Riskienhallinta on ollut jatkuvana teemana valmisteluun liittyvissä esihenkilöinfoissa ja valmistelemissa kokouksissa. Kaupunkitasoisen Sote-siirto- ja toiminnan jatkuvuus -projektin sekä hyvinvointialuevalmistelun riskiarvioita on täydennetty palvelualueen nostoilla. Riskien pienentämiseksi palvelualueella ideoitui tarvittavia toimenpiteitä ja ne vastuutettiin asianmukaisesti eteenpäin.

Ostopalveluiden osalta realisoituneena riskinä voidaan nähdä Kotitori-hankinta, jossa toimeenpano ja palveluntuottajan valmius vastata tavoitteisiin eivät toteutuneet. Taloudellista vahinkoa tästä on koitunut noin 2,7M € verran, jos tarkastellaan siitä näkökulmasta mitä hankinta olisi maksanut toteutuessaan sopimuksen mukaisin hinnoin. Edellä mainitut kustannukset koostuvat vuokratyövoiman käytöstä ja yhden alueen kotihoidon siirtämisestä omaksi palvelutuotannoksi. Syynä riskin realisoitumiseen oli ulkoisen palveluntuottajan kyvyttömyys kyetä vastaamaan sopimuksessa määritettyihin ehtoihin. Hankintojen riskiarviointia ja sopimuksellista varautumisen kehittämistä on tarkoitus jatkaa hyvinvointialueella.

Arvio sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kokonaisarviona sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämistä vaativat keskeisimmät kehittämistarpeet ja toimenpiteet ovat:

- Palveluiden jatkuvuuden turvaaminen hyvinvointialueelle siirtymisen jälkeen.
- Ammatillisen henkilöstön saatavuuden parantaminen.
- Varautumis- ja valmiussuunnittelun, -viestinnän ja -raportoinnin kehittäminen.

